

El premi Medi Ambient 2010 de la Generalitat reconeix la trajectòria del doctor Josep Vigo

El conseller de Medi Ambient i Habitatge, Francesc Baltasar, va lliurar, el passat 3 de juny, el Premi Medi Ambient de la Generalitat al doctor Josep Vigo, catedràtic de Botànica de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona (UB), en reconeixement a una trajectòria encaminada a la protecció i millora del medi ambient en el camp de la botànica.

El doctor Vigo és soci d'honor de la Institució Catalana d'Història Natural i des de les pàgines d'aquest NOTÍCIES també el volem felicitar pel guardó obtingut.

2010 Any Internacional de la Diversitat Biològica

Any internacional de la biodiversitat

Editorial

La nova llei de la Biodiversitat i el Patrimoni Natural

El mes de maig passat es va posar a exposició pública l'Avantprojecte de Llei de la Biodiversitat i el Patrimoni Natural. Es tracta d'una llei llargament esperada, no només perquè les actuals lleis d'espais naturals i de protecció dels animals han quedat desfasades i calia posar-les al dia, sinó perquè la mateixa administració ambiental ha postergat la resolució de determinades qüestions ambientals prou importants a l'aprovació d'una nova llei de la biodiversitat.

Fa exactament cinc anys que a la Universitat de Girona es van organitzar unes jornades de reflexió, participació i debat sobre la futura llei de la biodiversitat i el patrimoni natural. En aquelles jornades, que van ser molt ben valorades per tothom, els representants de l'administració ambiental de Catalunya van sorprendre als assistents, gairebé els van enlluernar, amb una proposta de llei molt completa i avançada i que, segons que van assegurar, estaven disposats a presentar-la en poc més de mig any. En aquest sentit, és recomanable rellegir el llibre *La futura llei de biodiversitat-patrimoni natural*, editat per la Càtedra de Geografia i Pensament Territorial de la Universitat de Girona i el Departament de Medi Ambient l'any 2006.

Tanmateix, l'Avantprojecte de Llei de la Biodiversitat i el Patrimoni Natural no ha arribat fins al cap de cinc anys, fet potser comprensible, ja que una llei

d'aquesta magnitud no es pot enllestir en pocs mesos. Però durant aquest llarg període també ha anat perdent contingut pel camí, especialment aquest darrer any, ja que si algú compara el text dels esborranys de l'any passat amb el text que finalment s'ha posat a exposició pública, hi endevinarà l'efecte de les tises dels departaments de Política Territorial i Obres Públiques i, especialment, d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural.

I aquesta és la pregunta clau: l'avantprojecte de llei que ara és a exposició pública és el text normatiu que realment ens cal per resoldre els greus reptes que ha d'afrontar la conservació de la natura a Catalunya, o és un text que no serveix per gaire més que per donar compliment a la promesa del govern de tenir una nova llei de la biodiversitat?

Per posar alguns exemples concrets de les limitacions d'aquest avantprojecte, es pot comentar que recull força

(Continua)

Royo, F. et al. 2010. *Plantes del Port. Plantes herbàcies angiospermes monocotiledònies. Arbres singulars. Volum III.* Tortosa: Grup de recerca científica «Terres de l'Ebre». 430 p.

A l'adreça d'Internet <http://massisdelport.org/> hi ha la relació de llibreries on es poden comprar els tres volums d'aquesta publicació, els quals també es poden adquirir directament a través d'aquest web.

aspectes de la Llei estatal 42/2007 del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat, però discretament rebaixats, com quan s'estableix l'àmbit d'aplicació dels plans d'ordenació des recursos naturals, quan no detalla adequadament en quins supòsits es pot reduir o desclassificar un espai natural protegit, quan no deixa prou clar que els plans rectors d'ús i gestió prevaldran sobre el planejament urbanístic, etc.

I no només molts dels aspectes més innovadors (Instruments econòmics, fiscals i financers) han quedat força desdibuixats, sinó que l'avantprojecte elimina qüestions tant pròpies d'una llei de la biodiversitat, i tant importants per a Catalunya, com són l'agrobiodiversitat, la responsabilitat ambiental de les empreses a l'exterior o els organismes modificats genèticament. Més encara, exclou del seu àmbit d'aplicació un determinat nombre d'organismes pel simple fet d'estar sotmesos a un règim d'explotació comercial, com és el cas dels recursos pesquers i marisquers.

D'altra banda, algunes de les principals propostes que es desprenien de l'avaluació del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya, que es va fer des de la Institució durant el període 2002-2003 i que es va publicar el 2008 en el llibre *Protegits, de fet o*

de fet?, van ser recollides en els primers esborranys de la llei, però ja no figuren en aquest avantprojecte que es posa a exposició pública. De què serveix identificar els punts febles del marc legal vigent i mostrar la pèrdua d'eficàcia que comporta en els espais naturals protegits, si quan és l'hora de legislar no s'hi posa remei?

Aquesta no és la llei que ens calia, ho hem de dir així de clar. Si no hi ha prou acord entre els partits del Govern, això no s'hauria de reflectir en un text normatiu de tanta transcendència com és la llei de la biodiversitat i el patrimoni natural; ens hi juguem massa. I si no hi ha el consens necessari, més hauria valgut revisar i posar al dia la normativa anterior—amb discreció a vegades s'avança més— i esperar una època més favorable, que pel que es veu, no era pas ara. ■

Cursos naturalistes

Bernats, polls de moro i altres xinxes

El 5 de juny passat se celebrà, a Can Coll (Parc de Collserola), el curs «Bernats, polls de moro i altres xinxes», sota el guiatge de Marta Goula i Luís Mata, de la Universitat de Barcelona. L'objectiu del curs era iniciar a les persones interessades, una dotzena, en l'estudi dels heteròpters terrestres. Aquest grup d'insectes és de gran interès per la diversitat d'hàbitats que ocupen, i a més es disposa de bibliografia suficient per a identificar-ne les espècies de la nostra fauna, que fins ara arriben al miler. Al matí,

els participants varen escoltar una presentació del grup, i acte seguit varen sortir a mostrejar pels voltants de la casa, proveïts de les mànegues entomològiques de rastreig de la vegetació. Els entorns eren d'alzinar amb estrat arbustiu, però també indrets antropitzats prop d'antics conreus, o el propi hort de la masia. El bon dia acompanyà l'abundor de les captures, que després de dinar varen ser degudament estudiades amb ajut de la bibliografia corresponent, i la col·lecció de referència amb la qual es

Foto: Antoni Monleon

Foto: Antoni Monleon

podien comparar els exemplars. Els participants varen desenvolupar la seva habilitat en la preparació dels exemplars en sec, encolats en etiquetes de cartró, com es fa amb la major part del grups d'insectes. Es treballà intensament fins poc abans de l'hora prevista de cloenda, per tal de fer un balanç de les espècies trobades, i endreçar el laboratori. Els participants palesaren el seu interès en les nombroses preguntes i observacions aportades, així com en l'examen de la bibliografia que s'havia portat. En conjunt fou una jornada molt agradable, on els professors i els participants varen poder gaudir del treball conjunt al camp i al laboratori sobre un grup d'insectes sovint oblidat, però molt gratificant quan se'l comença a

conèixer. Està prevista la identificació del material pendent, per si es poguessin fer aportacions a la llista ja existent de més de 400 espècies d'heteròpters conegudes de Collserola. ■

Foto: Josep Germain

Foto: Antoni Monleon

Metodologies de prospecció d'invertebrats terrestres i dulciaqüícoles

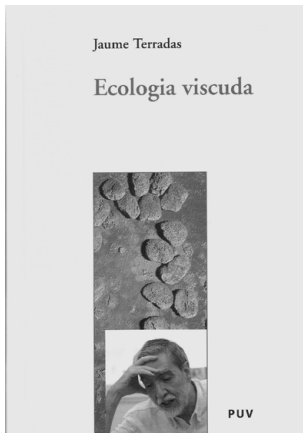
Els invertebrats són majoria dins el regne animal. En qualsevol espai natural, la major contribució quantitativa a la biodiversitat faunística la proporcionen aquest conjunt d'espècies que són, en general, molt poc conegudes. Per gestionar i conservar la biodiversitat faunística d'un determinat indret és fonamental conèixer les espècies que l'integren i, per aconseguir-ho, cal saber quan, on i com mostrejar. Precisament aquest va ser l'objectiu del curs naturalista *Metodologies de prospecció d'invertebrats terrestres i dulciaqüícoles* que es va celebrar el passat 15 i 16 de maig a can Jordà (Santa Pau), una de les seus del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. El curs, que fou impartit per Eduardo Mateos del Departament de Biologia Animal de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona, es va dividir en tres parts. La primera va consistir en un repàs de tots els grups d'invertebrats terrestres i dulciaqüícoles coneguts. A continuació es va passar a la part pràctica i es va experimentar amb diversos mètodes de mostreig. La situació de can Jordà va

permetre prospectar ecosistemes naturals ben variats, com prats, boscos i estanys. Fins i tot, havent sopat, es van aplicar mètodes de prospecció d'invertebrats nocturns. L'endemà al matí es va reprendre la feina i es va completar el curs amb la tercera part. Els alumnes del curs van desplaçar-se al laboratori del Consorci de Medi Ambient i Salut Pública de la Garrotxa, SIGMA per treballar amb tot el material recol·lectat. Es van poder observar a la lupa binocular i al microscopi moltes espècies representants

d'un bon nombre de classes d'invertebrats. Els alumnes participants van prendre consciència, d'una banda, de la importància de dissenyar la prospecció abans de realitzar-la i, de l'altra, de l'alt nivell d'eficàcia de determinats sistemes de captura. Al final del curs es va debatre sobre la indispensable funció dels taxònoms a l'hora de conèixer les espècies que integren el nostre, encara massa conegut, patrimoni natural. ■

TERRADAS, JAUME. 2010. *Ecologia viscuda*. València: Publicacions de la Universitat de València. 456 p.

Els socis de la ICHN poden gaudir d'un 25 % de descompte. Cal que el demanin a la Secretaria.

Ecologia i ecologisme El conflicte entre ciència i ideologia

El dijous 10 de juny, a l'Auditori de Caixa Manresa, a la mateixa ciutat de Manresa, el doctor Lluís Cardona, professor del departament de Biologia Animal de la UB i investigador dels grans vertebrats marins va pronunciar la conferència *Ecologia i ecologisme, el conflicte entre ciència i ideologia*. La conferència pren el títol del seu llibre publicat l'any passat; vegeu-ne la ressenya al NOTÍCIES 85, setembre-octubre 2009. Florenci Vallès, president de la delegació del Bages de la ICHN, introduí el conferenciant.

Lluís Cardona ens va recordar els orígens de l'ecologisme, el moviment ideològic dirigit a la conservació de la vida a la Terra amb tota la seva complexitat, diversitat i bellesa, i que per fer-ho ha de basar-se en el coneixement científic. Deixant de banda proclames franciscanes, repetides al llarg de la història, per la tornada de l'home cap a la vida senzilla i austera, l'ecologisme actual va néixer a la dècada dels anys 1960 als EUA, va créixer i als anys 80s va arribar a la maduresa política. Com a fites més rellevants, Lluís Cardona va destacar les següents:

1962, Rachel Carson, biòloga, publica *Silent spring*, la novel·la que explica com la vida al camp minva per l'aplicació indiscriminada de l'insecticida DDT. La novel·la està plenament fonamentada en el coneixement, obrí el debat i promogué posteriors investigacions. La reacció de la indústria química negant els fets i intentant desprestigiar els investigadors honestos va trencar, per primera vegada, la confiança de la gent en la indústria.

1965, Peter Beard, fotògraf, publica *The end of the game*, on il·lustra l'ocàs de la gran fauna africana. L'aureola del caçador heroic que s'enfronta a les feres es va apagar.

1968, Paul R. Ehrlich, biòleg, publica *The population bomb*, i fa entendre a tothom que el món i els seus recursos són finits.

La dècada dels 70s és el temps de l'oposició a la guerra del Vietnam, de la guerra freda i de la por al desastre nuclear. Neix Greenpeace, de la mà d'un grupet de desertors de la guerra del Vietnam, i assoleix una tremenda popularitat amb les seves accions directes per aturar les proves nuclears.

1979, James Lovelock, químic, publica *Gaia*. Després de comparar l'atmosfera de la Terra

amb la de d'altres planetes i estudiar els grans cicles geoquímics, Lovelock s'adona de la transcendència de la vida, en el seu conjunt, per regular les condicions físiques de la Terra. D'aquí postula que la Terra funciona com un superorganisme. Gaia, indirectament, dóna unitat ideològica a l'ecologisme.

Si fins llavors els grans actors de l'ecologisme havien estat els científics, a partir dels anys 80s l'ecologisme entra plenament en el joc de la política. L'ecologisme polític assumeix que l'home industrial pertorba l'equilibri natural del planeta i, com a moviment social, treballa per pal·liar-ho.

Mentrestant, el progrés en el coneixement d'ecologia mostra que no totes les espècies tenen la mateixa importància en el funcionament d'un ecosistema, i que arreu del món s'havien produït extincions massives d'espècies de grans animals a causa de l'arribada de l'home, ja molt abans de la industrialització. A Espanya, la paradoxa és encara més punyent. Espècies com l'àguila imperial, el llop o la polla blava que a l'Espanya rural i pobra dels anys 60 i 70 estaven al llindar de l'extinció, han recuperat les seves poblacions gràcies a l'abandó rural i a mesures de conservació dels temps industrials actuals. No és però el cas de totes les espècies; els amfibis, els peixets d'aigua dolça i les aus estepàries, per exemple, van molt malament.

Amb tot plegat, el mite del bon salvatge, o del bon pagès, trontolla. El moviment ecologista ja no el pot seguir mantenint més. Els temps demanen l'actualització amb les noves dades i nous coneixements.

Acabada la conferència hi hagué el torn de preguntes, animat, que mostrà l'interès del públic en l'explicació i els temes tractats. ■

Florenci Vallès (esquerra) i Lluís Cardona

Delegació del Bages

Sortides naturalistes de la delegació del Bages

Els Ports de Tortosa-Beseit. El dissabte 15 de maig hi hagué la sortida guiada als Ports de Tortosa-Beseit. L'excursió consistí en una travessa a peu des del refugi del Mascar, prop del cim del Caro, fins al pantà d'Ulldecona.

El dia fou ventós, gairebé huracanat a les carenes, i a estones fred. Pel camí vam visitar la cova del Vidre, que més aviat és una immensa balma que no pas una cova profunda.

Com a novetats en la dinàmica de vegetació

(Continua)

als Ports vam constatar la proliferació de la porrasa (*Asphodelus cerasiferus*) que en plena florida il·luminava de blanc els prats secs, i la naixença de plançons de blada de fulla petita (*Acer opalus ssp. granatense*), la fulla de la qual és a l'anagrama del Parc Natural dels Ports. Van obtenir premi les troballes de la viola d'aigua (*Pinguicola grandiflora ssp. dertosensis*), una planta insectívora i endèmica dels Ports que viu als degotalls sobre roca calcària, i de la peònia (*Peonia officinalis*), una herba de flors espectaculars, desmesurades, amb els pètals de color rosa purpuri, que es troba escassa a alguns boscos.

A la tarda vam endinsar-nos a la fageda del Retaule, un enclavament extrem sud del faig, i on a més es troba el monumental faig Pare. Més enllà, a les costes del Negrell i del Catinell, destaquen les gran pinasses que conformen un bosc vell, comparable al famós bosc de sequoies del PN de Yosemite (Califòrnia).

La sortida però va finalitzar de manera tan inesperada com lamentable. A la riba de la cua del pantà vam trobar-nos un desplegament de bombers, guàrdies civils i altres cossos de

protecció que anaven i venien amb els seus camions, jeeps i helicòpters. Un petit incendi, iniciat el dia anterior per un llamp en un lloc difícilment accessible situat al vessant sobre el pantà, s'havia revifat amb el vent. L'intent d'una de les avionetes per acostar-s'hi a apagar-lo havia acabat tràgicament amb l'accident de l'avioneta i la mort dels seus dos ocupants.

Malgrat el vent, la llarga caminada i el lamentable succés final, la sortida ens va proporcionar vistes excel·lents i un bon coneixement d'aquesta àrea de relleu muntanyós i intricat, de barranc engorjats i raconades, que cavalca entre Aragó, el País Valencià i Catalunya. ■

La colla de la ICHN-Bages als peus del faig Pare

La ICHN-Bages i el GEA al torrent Salat d'Avinyó

El diumenge 6 de juny hi hagué una altra sortida conjunta, aquesta vegada i convocada pel Grup Ecologista d'Avinyó i la ICHN-Bages, per visitar la Font Salada d'Avinyó. La Font Salada és una surgència natural d'aigua salada, derivada sens dubte de la presència al subsòl de l'estrat salí, que dona origen al torrent Salat d'Avinyó (o de l'Abadal o d'Horta d'Avinyó), afluent per la dreta de la riera Gavarresa. El torrent Salat constitueix un ecosistema petit i ben particular, com una illa de mar a la terra, on destaca la precipitació de ferro de la qual s'alimenta quimiòtròficament el bacteri *Gallionella*. La delegació del Bages va coordinar un estudi pluridisciplinari de l'ecosistema del torrent Salat d'Avinyó, finançat per l'IEC.

El diumenge 23 de maig hi hagué la cloenda del cicle de sortides guiades per l'Anella Verda de Manresa, amb una excursió de tot el dia a les cingleres del Llobregat i la riera de Sant Esteve organitzada conjuntament per Meandre i la ICHN-Bages. ■

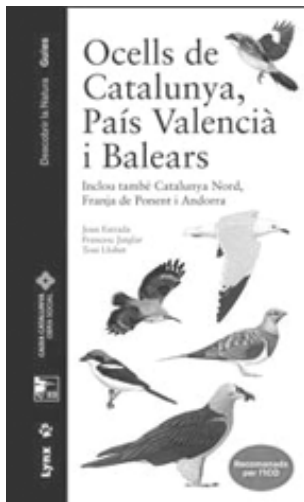

Travessant la riera de Sant Esteve

VIDAL, VIDAL; ESTRADA, JOAN; BAS, JORDI. 2009. *Els secans de Lleida*. Barcelona: Viena Edicions. 138 p.

Delegació de la Franja de Ponent

ESTRADA, JOAN; JUTGLAR, FRANCESC; LLOBET, TONI. 2010. *Els ocells de Catalunya, País Valencià i Balears*. Bellaterra: Lynx Edicions. 280 p.

Celebrada la UCEcn de l'Alguer i, a punt, les edicions de l'Aiguabarreig i el Delta de l'Ebre

Del 6 a l'11 de maig l'illa de Sardenya ha acollit una nova edició de la Universitat Catalana d'Estiu de Ciències de la Natura.

La UCEcn és organitzada per la delegació de la Franja de Ponent de la ICHN amb els socis de la ICHN de l'Alguer, conjuntament amb el Parc Regional Port Comte, el Parc Nacional de l'Asinara i la Universitat de Sàsser.

Tot plegat és possible pel suport de l'Institut d'Estudis Catalans, la Fundació Alsina Bofill i l'Institut de Biodiversitat Tropical.

L'Obra Cultural de l'Alguer, per la seva banda, se n'encarrega de la logística i a la seva seu algueresa acull les conferències, enguany emmarcades en l'Any Internacional de la Diversitat Biològica.

L'edició de 2010 de la UCEcn de l'Alguer ha acollit cinc conferències i cinc cursos de la mà de quinze professors. Els cursos es van distribuir pel nord de Sardenya, dos d'ells a l'Illa de l'Asinara, en concret el 5è Curs Internacional de Calibratge i Anellatge d'Ocells i el dedicat a la Recerca i Gestió d'Herpetofauna Insular a la Mediterrània amb la participació del CRAMA, el Centre de Recuperació d'Animals Marins de l'Asinara.

Es varen fer dos cursos més al Parc Port Comte, el dedicat a l'Ecologia Comparada de les Plantes i el de Naturalisme Subaquàtic a la Mediterrània.

Paral·lelament la vila de l'Alguer acollia el curs internacional dedicat a la Gestió i Conservació d'Ètnies i Biodiversitat i les conferències amb experts americans que van parlar dels projectes actuals de recerca i conservacionistes al Tròpic, i de casa nostra quatre ponents: Ma. Àngels Colomer i Antoni Margalida que tractaren sobre «L'ús de P-sistemes per a model·lar dinàmica de poblacions: l'exemple del Trencalòs als Pirineus», Delfi Sanuy «El poblament herpètic del Principat» i Neus Oromí «Són els amfibis el canari de la mina?».

Professors i alumnes, sards i catalans, han valorat com excel·lent aquesta edició de la UCEcn que tindrà una nova convocatòria el maig de 2011. La immillorable acollida i tracte dels amfitrions i la qualitat del programa fan de l'Alguer un punt de referència entranyable dels naturalistes catalans.

Però abans de tornar l'any que ve a l'Alguer hi ha dos campus més aquest juliol. El primer serà la segona edició del Campus de la Biodiversitat al Delta de l'Ebre, de l'1 al 4 de juliol, i amb vocació internacional, ja que els cursos que es faran al Delta, com ara el d'ornitologia i anellatge o el de gestió d'ètnies tenen continuïtat –optativament– al Delta de l'Orinoco i l'Amazones. Tots els cursos del Delta són d'inscripció gratuïta pels socis de la ICHN que, a més, tindran subvencionada l'estada als destins tropicals.

Tot seguit, del 5 al 9 de juliol, és la vila de Seròs (Segrià) a l'Aiguabarreig, qui acull la ja setena edició del Campus de Ciències de la Natura amb un altre reguitzell de cursos integrats en la Universitat d'Estiu de la UdL i amb crèdits de lliure elecció.

Trobareu els programes dels tres campus, Alguer, Delta i Aiguabarreig a: www.ucenatura.cat. ■

Delegació de la Garrotxa

Noves troballes d'Ortòpters a la Garrotxa

El grup de treball sobre ortòpters de la Garrotxa ha trobat noves espècies a la zona d'estudi (que inclou els espais protegits compartits amb les comarques veïnes), que fins ara no havien estat publicades. Es tracta de *Cyrtaspis scutata*, *Pteronemobius heydenii*, *Tetrix undulata*, *Locusta migratoria cinerascens*, *Euthystira brachyptera*, *Dociostaurus jagoi occidentalis* i *Chorthippus biguttulus*. Si incloem les quatre espècies trobades a la immediata zona d'estudi que no hem trobat encara, el nombre de tàxons s'eleva ara a 80 espècies. Igualment remarcables són les troballes d'algunes espècies que no havien estat retrobades des de fa

més de 50 anys, com ara *Petaloptila aliena* i *Pteronemobius lineolatus*. Tot i que el nombre de col·laboradors és per ara petit, gràcies a les noves tecnologies, la creixent qualitat de la fotografia digital i l'anàlisi dels enregistraments sonors, mica en mica es van omplint quadrícules UTM que contenien poques espècies, cosa que amb uns quants anys ens permetrà conèixer la distribució actual dels ortòpters de la Garrotxa. Per a més informació, adreceu-vos a: rafael_carbonell@hotmail.com. ■

Grup de treball SCFN

Sud-amèrica: a la recerca de l'aventura

El divendres 4 de juny, dins el marc del cicle de conferències audiovisuals, Jordi Busqué, astrofísic de professió però dedicat a la fotografia de natura i viatges, ens mostrarà un conjunt evocador d'imatges preses a Sud-amèrica.

Un repertori de paisatges de Patagònia fou completat per impressionants

imatges nocturnes, així com d'una part del seu reportatge sobre els Mnemonites.

L'interès que despertaren aquestes imatges va fer que se superés l'horari previst. No cal dir que agraïm profundament a en Jordi Busqué que hagi compartit les seves vivències en aquell continent amb tots nosaltres. ■

Societats adherides de la ICHN

2010, any de celebracions a l'Associació Ibèrica de Mirmecologia

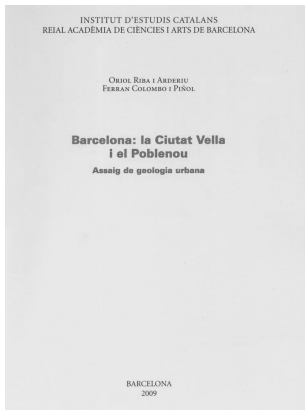
Cinc anys de TAXOMARA. De l'1 al 4 de juliol de 2010, l'Associació Ibèrica de Mirmecologia conjuntament amb el fòrum d'Internet La Marabunta (www.lamarabunta.org), celebra un any més el TAXOMARA, la reunió anual internacional de l'AIM (www.mirmiberica.org). Ambdues comunitats, formades per professionals, naturalistes i aficionats a les formigues, es reuneixen en aquesta celebració anual per tal de presentar dades, compartir, aprendre i divulgar tot allò referent a la biologia de les formigues, sobretot autòctones, però també foranes.

Cada any, el TAXOMARA se celebra en un lloc

diferent de la Península Ibèrica, en un lloc amb un marcat interès mediambiental i

Basses temporals mediterrànies. Life Basses: gestió i conservació a Menorca. PERE FRAGA, IRENE ESTAÚN I EVA CARDONA, editors. Maó: Institut Menorquí d'Estudis, 2010. 679 p. (Recerca; 15). ISBN: 978-84-95718-73-0.

Barcelona: la Ciutat Vella i el Poblenou. Assaig de geologia urbana

ORIOL RIBA & FERRAN COLOMBO, Institut d'Estudis Catalans - Real Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona. Barcelona, 2009. 278 p. ISBN (IEC): 978-84-92583-39-3. ISBN (RACAB): 978-84-937317-0-0.

Aquest llibre tracta del subsòl urbà de Barcelona; en concret, del sector que va de Montjuïc fins al riu Besòs, i es basa en les recerques realitzades entre 1988 i 2006. Consta de tres parts fonamentals:

- Un primer estudi de la geomorfologia del terreny.
- Una anàlisi estratigràfica i neotectònica.
- Un assaig evolutiu que inclou el Pleistocè superior i l'Holocè.

El darrer apartat es desenvolupa en el capítol 8 de l'obra i és una mena de síntesi dels darrers 18.000 anys que comprèn: morfologia, hidrologia, estratigrafia del Terciari, el Quaternari antic, l'Holocè, el Tardiglacial i l'evolució dels darrers mil·lenis, acabant amb unes interessants consideracions ecològiques.

És un llibre adreçat sobre tot als geòlegs, però que té aplicacions diverses i pot ser un bon element de consulta per a especialistes de diverses branques de la ciència.

(Continua)

paisatgístic i que doni a conèixer el contingut de la seva mirmecofauna per tal de poder contribuir al coneixement del medi on es celebra i a la seva protecció i conservació. Enguany es celebra el V TAXOMARA que porta per títol: *V Jornades Taxonòmiques de Mirmecologia, TAXOMARA, Ronda 2010*. Estem de celebració, i volem celebrar-ho a Ronda, poble de singular bellesa a la província de Màlaga, on se'ns ha ofert el Centre de Congressos i l'Aula d'Educació Ambiental de La Algaba.

Amb l'objectiu de commemorar l'esperit i els objectius del primer TAXOMARA, aquest darrer pretén novament tornar al laboratori, a la lupa, a la classificació i ordenació, a la medicació i comparació, i en definitiva, a l'apropament del professional o aficionat a la meravellosa biodiversitat que les formigues ens ofereixen al continent europeu per tal de poder arribar a familiaritzar-se i a identificar correctament alguns dels seus tàxons. Tanmateix, tot plegat i sense faltar a l'anterior objectiu, el TAXOMARA d'aquest any pretén novament ser un espai d'encontre, i per què no dir-ho també, de confraternització entre els especialistes acadèmics i els naturalistes aficionats en el camp de la mirmecologia, on les sortides de camp, ponències, resultats i comunicacions sobre altres disciplines tals com l'ecologia o l'etologia d'aquests insectes, s'han consolidat com a proposta i aposta pels interessos de divulgació social sobre el món de les formigues que l'Associació Ibèrica de Mirmecologia i el fòrum d'Internet de La Marabunta i www.formicidae.org tenen per comesa des dels seus inicis.

Congressos i reunions

El valor dels projectes de voluntariat en el coneixement i la gestió de la biodiversitat

El 13 de maig passat va tenir lloc, al Museu de Ciències Naturals de Barcelona, la jornada *El valor dels projectes de voluntariat en el coneixement i la gestió de la biodiversitat*, organitzada conjuntament pel mateix museu i la Institució Catalana d'Història Natural.

L'objectiu de la jornada era reflexionar sobre com els ciutadans poden integrar-se en projectes de recerca en biodiversitat i així contribuir a la millora del coneixement i la conservació dels diferents components del medi natural i quins protocols s'han de seguir per tal que les dades que es generin tinguin validesa científica i siguin aplicables.

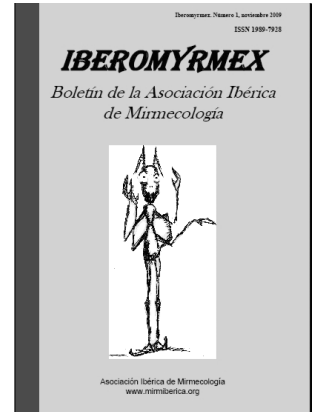
La jornada es va desenvolupar al voltant de quatre grans qüestions: per què els voluntaris?; com es crea i es manté el vincle amb els voluntaris?; quin ús en fan els professionals científics de les dades obtingudes?; com incideixen els resultats d'aquests projectes en les administracions públiques?

Al web de la Institució es pot consultar el document de resum-conclusions d'aquesta

Neix Iberomyrmex (ISSN: 1989-7928). Des de l'editorial d'aquest nou i il·lusionant projecte de la AIM i amb la finalitat de servir de comunicació entre entomòlegs, mirmecòlegs, professionals i aficionats i de tots els que estiguin interessats en les formigues, neix la revista *Iberomyrmex*, publicació digital i d'accés gratuït (<http://www.mirmiberica.org/iberomyrmex/1>). Les aportacions són

parcialment bilingües amb l'esperança d'obtenir un major nombre de lectors i autors.

Tot allò relacionat amb la mirmecologia *sensu lato* té cabuda a *Iberomyrmex*, *Boletín de la*

Asociación Ibérica de Mirmecología. Amb aquest fi, s'han creat cinc seccions: Articles i notes; Revisions; Traduccions i Resums; TAXOMARA; i Materials Didàctics. Esperem que el seu primer número compleixi les expectatives i que es gaudeixi del seu contingut. El part ha estat difícil i ha implicat moltes hores de feina, de manera que confiem que entre tots sapiguem tenir cura d'aquest *Iberomyrmex* nouinat per tal que formi part durant molts anys d'aquesta gran colònia que és l'Associació Ibèrica de Mirmecologia. ■

jornada. A les conclusions destaquen els punts següents:

- En l'àmbit de les polítiques de conservació de la biodiversitat i, per extensió, de desenvolupament sostenible, un dels reptes pendents és fomentar la participació dels ciutadans en la recerca naturalista i en programes de seguiment dels diferents components de la biodiversitat.
- Catalunya, país amb una notable tradició naturalista, es troba en una situació força favorable per assolir l'objectiu d'incorporar els ciutadans en la recerca naturalista, tant per l'elevat nombre de ciutadans motivats pel coneixement de la natura i la seva disposició a col·laborar de manera voluntària en projectes de recerca com per l'existència d'entitats dedicades a l'estudi de la natura i al seguiment de diferents components de la biodiversitat que requereixen la participació de voluntaris per desenvolupar els seus projectes.
- Els projectes de voluntariat en recerca sobre biodiversitat que ja funcionen es constata que es gestionen de manera for-

(Continua)

ça adequada i que els bons resultats obtinguts van acompanyats d'un elevat grau de satisfacció dels ciutadans que de manera voluntària hi participen.

- Malgrat els notables resultats científics d'aquests projectes de voluntariat, es constata que es desenvolupen amb una certa independència de les universitats o centres oficials de recerca, els quals, d'altra banda, pateixen d'una creixent manca de dades naturalistes de base. Cal intensificar i desenvolupar els mitjans de col·laboració entre universitats i projectes de voluntariat en recerca sobre biodiversitat i iniciar nous projectes encaminats a generar dades de base si realment es vol continuar avançant en la millora del coneixement del medi natural de Catalunya.

S'està fent un notable esforç per tal que els resultats obtinguts pels projectes de recerca siguin també de caire aplicat i útils per als gestors, de manera que tant per part dels voluntaris que hi participen com pel conjunt de la societat, seria difícil d'entendre que, en més o menys mesura, els resultats de la recerca no acabessin contri-buint a una millor definició de les polítiques de conservació que cal aplicar a Catalunya, cosa que actualment no sempre passa. ■

Representants en organismes i institucions

Consell de Protecció de la Natura

En la seva darrera reunió de la Comissió Permanent, el Consell de Protecció de la Natura va debatre alguns dels diversos informes en els quals està treballant, com el relacionat amb el decret d'ampliació de l'espai del PEIN Moianès i riera de Muntanyola, en relació al qual es proposaren alguns canvis en els límits per millorar la seva coherència.

Pel que fa a l'informe sobre el Projecte de Decret del Catàleg de Fauna Amençada, es recorda que a Catalunya gairebé no es disposa de cap llibre vermell i que aquest és un pas previ i necessari en tota política de protecció de les espècies de la fauna i de la flora. També es recorda que al catàleg l'hauran de seguir tota una sèrie de plans de

recuperació i de conservació de les espècies catalogades, punt aquest que fins a la data no ha estat especialment desenvolupat pel Departament de Medi Ambient i Habtatge. L'informe també fa diverses propostes concretes relacionades amb la millora de les categories assignades a diverses espècies i de la nomenclatura utilitzada.

Actualment el Consell de Protecció de la Natura treballa en el seu informe sobre l'Avantprojecte de Llei de la Biodiversitat i del Patrimoni Natural, tema aquest força complex, i en nous informes sobre el projecte de Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge dels Aiguamolls de l'Alt Empordà i el Pla de recuperació de la tortuga mediterrània a Catalunya. ■

Junta de Protecció del Parc natural de la zona volcànica de la Garrotxa

El dia 8 de juny es va reunir a Can Jordà (Santa Pau) l'òrgan rector del Parc natural de la zona volcànica de la Garrotxa, presidit per la Sra. Núria Buenaventura, directora general de Medi Natural. De l'ordre del dia escau destacar tres punts: el programa d'actuació i pressupost per al 2010, l'informe al Pla territorial parcial de les comarques gironines, i el seguiment de les notificacions d'infraccions durant els anys 2008 i 2009. Altrament, la presidenta de la Junta va tenir paraules de record i de lloança, tant a nivell personal com professional, per a Jordi Falgarona, tècnic del Parc traspassat fa dos mesos.

Quan al pressupost i el programa d'actuació, la primera sorpresa fou que no es presentés fins el mes de juny, i la segona que no anés precedit, com era habitual, de la presentació de la memòria d'activitats de l'any anterior. En tot cas, el pressupost per al 2010 es

manté similar, amb uns 2 milions d'euros, si bé desapareixen la partida d'inversions, es manté a zero la partida d'adquisició de patrimoni, i desapareix l'únic tècnic de l'àrea de millora rural de l'equip gestor. Ambdós van ser aprovats amb l'abstenció de dos dels representants de l'IEC, que ho van fer pels mateixos motius que ho han anat fent, any rera any: per considerar que no poden aprovar un programa sense conèixer els resultats de l'anterior, i perquè consideren que la distribució de recursos humans i econòmics no es efectiva ni adequada en relació als reptes de conservació de patrimoni natural. Cal recordar que aquest és el parc natural de Catalunya que conté més població al seu interior i més masies disseminades, que té una proporció més baixa de propietat pública (3 %) i que, malgrat que alguns aspectes de la seva gestió ha estat exemplars —com es el cas de la Carta de turisme sostenible— ha patit

Felicitem doncs els autors per haver incrementat el coneixement del terra que trepitgem i per posar a disposició de tothom una eina tan valuosa com aquesta.

Cal remarcar l'originalitat de l'estudi, ja que es basa en la combinació de dades antigues (cartogràfiques i escrites) amb les més modernes. Aquestes darreres consisteixen en aprofitar les prospeccions arqueològiques, les investigacions palinològiques (del pol·len i les espores de les plantes), així com dels sondeigs i excavacions, tan públiques com privades. Evidentment, no es poden donar les conclusions com a definitives, sobre tot per les llacunes d'informació i per les òbvies dificultats de l'observació directa (degut a la gran cobertura de les edificacions i vies urbanes), però els models establerts es poden considerar com a prou consistents.

Bloc de l'Observatori de la Recerca

L'Observatori de la Recerca de l'Institut d'Estudis Catalans (OR-IEC) ha obert un nou bloc amb l'objectiu de difondre i comentar la informació disponible al portal web MERIDIÀ (Mesurament de la Recerca, el Desenvolupament i la Innovació) i establir un canal de comunicació amb la comunitat científica dels territoris de llengua i cultura catalanes. L'adreça d'aquest bloc és <http://blocs.iec.cat/observatori>.

pèrdues importants des de que fou establert, especialment pel que fa a la qualitat del paisatge de la vall del Fluvià.

Respecte el Pla Territorial Parcial de les comarques gironines, actualment en tràmit, el director del parc, Sr. Xavier Puig va explicar que, en la fase de consulta, el parc ja havia emès un informe en el qual exposava 20 aspectes que demanava modificar per tal de resoldre satisfactòriament l'encaix amb el Pla especial del parc Natural, que ha acabat tota la seva llarga tramitació i està pendent de l'aprovació final del govern. D'aquests 20 punts, la Secretaria de Planificació territorial del DPTOP només en va admetre 3 del tot i 3 més parcialment, mentre que en va desestimar 6 i no en va considerar 9, sense donar cap explicació. La Junta va aprovar un nou informe en el qual reiterava tots els punts que no havien estat admesos, alhora que va

urbans i industrials han causat al Parc des de la seva creació.

Finalment, en resposta al prec d'un dels representants de l'IEC a la Junta, el director del Parc va presentar els resultats del seguiment dels requeriments que havia adreçat als ajuntaments quan detectava infraccions en els quals ells tenen competència executiva. A l'any 2009, de 21 requeriments emesos es van rebre 12 respostes i en cap cas no es va resoldre satisfactòriament la il·legalitat detectada. L'any 2008, de 49 requeriments l'òrgan gestor del Parc va rebre 23 respostes, però només 9 casos van ser resolts satisfactòriament. Per tant, entre el 82-100 % de les actuacions il·legals de competència municipal que el Parc va patir els anys 2008-09 van romandre impunes, i en gairebé el 50 % dels casos els ajuntaments responsables ni tan

demanar a la Presidenta que el Departament de Medi Ambient i Habitatge els tingui presents també en l'avaluació ambiental de l'esmentat Pla territorial. Resulta difícil d'entendre que un instrument de planificació territorial entri en conflicte amb tants aspectes d'un Pla especial recent, que va comportar l'adequació del Pla anterior al procés de predació interna que els nuclis

sols van respondre el requeriment del Parc. La proporció de respostes més baixa es va donar a Olot, capital de la comarca, que és també el municipi que acumula més infraccions i impactes negatius. Una lamentable manca de cooperació que explica una part dels impactes negatius que el Parc ha acumulat en els seus 27 anys d'existència. ■

Col·laboracions amb altres entitats

V Jornades d'Etnobotànica en Llengua Catalana

Organitzades pel Museu del Montsià i de la Facultat de Farmàcia (UB) i amb la col·laboració de la ICHN, l'IEC, l'Ajuntament d'Ampostà, el Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, el Parc Natural del Delta de l'Ebre, el Grup de Recerca Científica «Terres de l'Ebre», Eladiet i Col·legi de Farmacèutics de Girona, han tingut lloc, del 18 al 20 de juny, a Ampostà, les V Jornades d'Etnobotànica en Llengua Catalana, amb gran èxit de participació.

Des de la primera edició el maig de 2001, a Torrent (Horta Sud), les Jornades d'Etnobotànica en Llengua Catalana han tingut un objectiu comú: reunir els investigadors, estudiosos i aficionats de l'etnobotànica catalana i servir de punt de trobada per a

intercanviar idees per a la recerca i divulgació, per a la comunicació de resultats i per a l'establiment d'un col·loqui sobre la relació de les plantes i les persones en els territoris de parla catalana.

Les Jornades d'Etnobotànica en Llengua Catalana consten essencialment de diversos blocs de sessions de presentacions en forma de ponències per part dels participants i d'una excursió botànica guiada per tal de conèixer la flora i els usos tradicionals de la zona que acull la trobada. En aquesta edició l'espai escollit per a realitzar l'excursió, el Parc Natural del Delta de l'Ebre, és la zona humida més important de Catalunya i on la intervenció humana ha modelat el paisatge natural d'una manera molt evident. ■

Manifest de Santa Susanna per a la conservació de la biodiversitat a Catalunya

En el marc de les *Jornades sobre Biodiversitat. Ciència i gestió de la conservació del capital natural*, fetes a Santa Susanna, els dies 5 i 6 de maig de 2010, les entitats participants, entre les quals la Institució, van elaborar un manifest en el qual no solament es feia referència a la continuada pèrdua de biodiversitat sinó que també es lamentava que el govern de Catalunya no hagi estat capaç de donar una resposta política adequada i conseqüent amb els compromisos internacionals vigents.

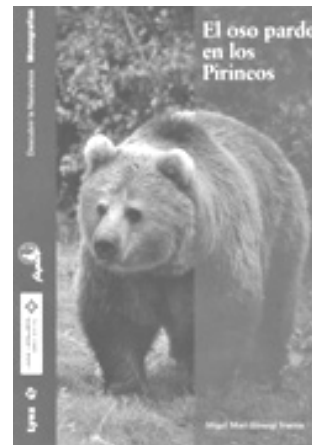
En aquest manifest, que es pot consultar íntegrament al web de la Institució, es demana al govern de Catalunya que:

- Aprovi els instruments legislatius necessaris per a la conservació efectiva de la biodiversitat.
- Dugui a terme una reorganització administrativa profunda que permeti una cooperació efectiva entre les diverses administracions implicades en la conservació de la biodiversitat terrestre i marina,
- Doti a les administracions competents dels mitjans necessaris superar els greus

dèficit de planificació, gestió i avaluació que existeixen.

- Adopti les mesures proposades en la primera avaluació del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya (2004) per millorar l'efectivitat de la gestió dels espais naturals protegits.
- Impulsi les mesures que siguin necessàries per reduir l'impacte negatiu a la biodiversitat mundial que causen algunes empreses o inversions catalanes fora del nostre país.

També es demanava al govern d'Espanya que elabori i apliqui les normes i plans d'acció previstos en l'*Estrategia para la conservación y uso sostenible de la biodiversidad*, que no han estat desenvolupats i que assumeixi plenament les seves responsabilitats de foment de la cooperació internacional i interautonòmica en matèria de biodiversitat, especialment pel que fa als espais de la xarxa Natura 2000, el domini marítim, la regió pirinenca i les zones estepàries i que ho faci amb una perspectiva bioregional. ■

ELOSEGUI, MIGUEL MARI. 2010. *El oso pardo en los Pirineos*. Bellaterra: Lynx Edicions. 272 p.

Per un pla global de restauració i de convivència amb l'ós a la serralada pirinenca

Les entitats de protecció de la natura dels Pirineus, aplegades el 9 de maig passat, a Erts (Andorra), en el marc del XXIIè col·loqui del Comitè Internacional de les Associacions per a la Protecció dels Pirineus (CIAPP), van elaborar un manifest en el qual constaten que després de quaranta anys de mesures per a la protecció de l'ós la seva supervivència encara no està garantida, que la presència de l'ós és perfectament compatible amb les activitats que es duen a terme als Pirineus i que l'ós ofereix l'oportunitat de demostrar que la conservació de la biodiversitat i el progrés econòmic del Pirineu són perfectament compatibles.

D'acord amb tot això, demanen una acció concertada per a la recuperació d'una població viable d'óssos als Pirineus, recorden als poders públics que han de respectar els seus compromisos i aprovar enguany un nou pla per la restauració d'una població d'óssos, esperen que les autoritats de tots els Pirineus treballin en l'harmonització de les seves accions en favor de l'ós (aprovació de plans de recuperació; informació i concertació amb tots els sectors socials del

territori pirinenc, etc.) i s'ofereixen a col·laborar amb tot els agents per tal que la restauració de l'ós, símbol i garantia de la biodiversitat pirinenca, permeti fer un gran pas endavant cap a una ramaderia, una agricultura i un desenvolupament veritablement sostenibles. Sí a l'ós als Pirineus! ■

Manifest de Carboners

Les entitats ambientalistes i conservacionistes aplegades en el marc del procés participatiu que els departaments d'Interior, Relacions Institucionals i Participació i de Medi Ambient i Habitatge promouen sobre el futur de l'anomenada Forest de la Muntanya de Sant Miquel, dins de l'espai natural protegit Capçaleres del Ter i del Freser, a la comarca del Ripollès, van apropar l'oportunitat que ofería aquest procés

per recordar la llarga història de la protecció de l'àmbit de les Capçaleres del Ter i del Freser.

L'any 1932, el Pla de Distribució en Zones del Territori Català (Regional planning), ja incloïa les reserves de l'Alt Ter-Núria, Coma de Vaca, Freser, Ull de Ter i Carboners, amb una delimitació semblant a la que proposava al 1978 el Llibre Blanc de la Natura als Països

Catalans de la Institució Catalana d'Història Natural; el Pla d'Espais d'Interès Natural de 1992 proposava que esdevingués Parc Nacional; el Parlament de Catalunya va aprovar dues resolucions en les quals instava el Govern a actuar per protegir millor aquest espai natural feblement protegit, amb una figura de més alt nivell, en concret Parc Nacional o Parc Natural. Aquest espai també forma part de la Xarxa europea Natura 2000 i llinda amb les Reserves nord-catalanes de Mantet, Pi, Prats de Molló-La Presta i Eina.

Malgrat els seus valors naturals i les diferents propostes de conservació que afecten aquest espai, l'any 2007 es a iniciar la tala del magnífic bosc de l'obaga de Carboners, un dels pocs boscos madurs alpins que resten dins d'aquest espai natural protegit, fet que generà diverses protestes davant la Direcció General de Medi Natural (DMAH), responsable de la seva conservació i del

qual n'és el propietària i que ha acabat donant lloc al procés participatiu que ara està en marxa.

En línia amb l'anterior, les entitats ambientalistes i conservacionistes demanen que es recuperi la proposta del Pla d'Espais d'Interès Natural de declarar aquest espai com a Parc Nacional i, alhora, que s'aturi definitivament la tallada de la Baga de Carboners i s'anul·li el Pla d'ordenació de la Muntanya de Sant Miquel (o que es deixi en suspens). Igualment, encoratgen l'Ajuntament de Setcases, les administracions locals de la vall de Camprodon i del Ripollès i a totes les entitats de la societat civil signatàries de la Carta del Paisatge de la Vall de Camprodon, a emprendre les mesures que s'escaiguin, davant del Govern, per fer que aquesta reivindicació històrica esdevingui una realitat en benefici de la Vall de Camprodon, dels seus habitants i de tot país. ■

Els socis opinen

Negar les evidències

La racionalitat, la capacitat per comprendre, és la característica que ens distingeix com humans i ens diferencia d'altres animals. S'arriba a la comprensió quan descobrim allò que tenen en comú fenòmens aparentment dispers. El moviment dels planetes, la caiguda d'una pedra, l'esforç que cal a les pujades o la necessitat de seure o d'estirarnos per descansar tenen en comú l'explicació donada per la llei de la gravitació. La inesgotable diversitat de la vida i les espècies exclusives dels ambients isolats, ja sigui a les illes de debò —les sargantanes de les Pitiüses o les tortugues de les *Galápagos*—, a les muntanyes —les cargoles de roca de Montserrat i del Montcau o les plantes endèmiques del Pirineu o de *Sierra Nevada*—, a les coves —els escarabats cavernícoles— o als llacs —els peixos del llac *Baikal*— es comprenen per una història de milions d'anys sota els mecanismes biològics de l'evolució.

El mètode científic, fonamentat en la confrontació constant entre hipòtesis i resultats observats i en la racionalitat honesta, fa créixer el coneixement, la nostra comprensió del món; ens fa més humans. D'aquí se'n deriva també tota la potència tecnològica de la humanitat. En bona lògica, pensaríem que les lleis i accions de govern es basen en el millor coneixement disponible. Però no sempre

és així. Tenir raó provada abastament no significa que automàticament s'obri en conseqüència. Hi ha casos en els quals el poder establert o grups d'interessos neguen l'evidència per actuar en el sentit oposat, com si algú o alguna societat pogués ser immune a les lleis naturals. La negació dels fets comprovats, de l'evidència, porta implícit l'error; per això mateix té sempre

(Continua)

conseqüències calamitoses. Vegem alguns d'aquests casos ben propers.

Les restriccions al tabac comencen a establir-se ara, molts anys després de saber-se les afectacions a la salut del tabaquisme. Quants càncers de pulmó hi ha entremig?

Les curses de braus són la tortura cerimonial del brau a la plaça fins a la mort. Són ben tradicionals, entronquen directament amb el circ romà de les feres i els gladiadors, l'espectacle de sang i fetge; però la tradició no treu que no siguin tortura, sense paliatius. Les lleis, encertades o no, només són justes si s'apliquen a tothom i a tots els casos similars. El decret de protecció i benestar del animals comet un error majúscul en permetre les curses de braus. No és només l'ètica, és sobretot la inconsistència d'una llei que s'aplica a uns sí i a d'altres no; és sobretot la negació de l'evidència que l'espectacle taurí és, amb els afegits que vulgueu, la tortura del brau a la plaça. La iniciativa legislativa popular impulsada per la gent del carrer ha d'esmenar la plana als seus representants, suposadament savis i cultes, que seuen als escons del Parlament.

L'Ajuntament de Sallent continuava donant llicències de construcció al barri de l'Estació quan hi havia indicis clars d'un problema greu de subsidència del terreny minat per sota. L'esfondrament de l'aqüeducte medieval del Vilar per on passava la Sèquia de Manresa i el deteriorament accelerat de les primeres cases del barri ho assenyalaven ja aleshores. Però en comptes d'estudiar-ho a fons i amb objectivitat, es va voler mirar cap un altre costat. Anys després, bona part del barri s'ha hagut d'abandonar.

Els runams salins de la mineria de potassa de la comarca de Bages salinitzen les aigües de la conca del Llobregat. No és cap novetat. L'evidència hidrogeològica, analítica, geogràfica i històrica és total. El cabal de salmorra baixa en superfície des del runam del Cogulló de Sallent fins a la riera enverinada de Soldevila; impossible negar-ho. Però malgrat l'evidència del desastre ambiental, el Departament de Medi Ambient i

Habitatge autoritza l'abocament de més i més milions de tones de residus salins als runams de Sallent i Súria. La negació de l'evidència de la contaminació salina porta moltíssims maldecaps i perjudicis a Catalunya. Els costos d'inversió en obres públiques recents a la conca del Llobregat per esmorteir l'impacte de la salinització, conduir salmorra i garantir el subministrament d'aigua potable sumen 277 milions d'euros. Un bon pessic, pagat amb fons europeus, se l'emporta la nova i gran instal·lació d'electrodiàlisi reversible a la planta potabilitzadora d'Abrera. Algú del DMAH va explicar a Brussel·les que la sal que es treu del Llobregat, a Abrera, és la que s'autoritza abocar aigües amunt a Sallent i Súria? Malgrat la inversió pública, al Llobregat hi ha un abans i un després de Sallent, i el mateix passa amb el Cardener a Súria; fonts, pous i torrents del Pla de Bages estan salinitzats i la Catalunya Central es defineix com el territori des qual es veu l'abocador de residus del Cogulló.

Hi ha casos més generals de negació de l'evidència —la creença en l'explotació continuada i creixent dels recursos naturals finits, les religions creacionistes que ignoren l'existència de milions de fòssils d'edats diferents a les roques sedimentàries, el fanatisme tribal o nacionalista que s'atorga una pretesa superioritat...—, tots ells condueixen inexorablement cap a l'alienació mental i al desastre social.

L'Església va tardar 360 anys a reconèixer que Galileu tenia raó en l'explicació del sistema solar heliocèntric. Quant temps tardarà la Generalitat a acceptar l'evidència que les muntanyes de residus salins salinitzen l'aigua i a actuar-hi en conseqüència des de l'arrel? Mentrestant, el problema empitjora i els recursos que caldrà invertir per solucionar-ho són cada vegada més grans. Si la rectificació triga també 360 anys, al ritme actual d'abocament trobarà Santpedor i mig Sallent sepultats sota els residus salins d'Iberpotash, com Pompeia sota les cendres del Vesuvi. ■

Jordi Badia / ICHN-Bages

Actualització de les adreces de correu electrònic

Per poder informar puntualment a tots els socis de les activitats de la Institució cal disposar de les seves adreces de correu electrònic. Atès que des de la Secretaria de la ICHN s'ha constatat que un creixent nombre de missatges no arriben als seus destinataris, agrairem que tots els socis que canviïn d'adreça de correu electrònic ho comuniquin a la Secretaria per tal d'actualitzar la llista d'adreces i, així, poder-los mantenir informats de totes les activitats de la Institució.

Legislació

Catalunya

EDICTE de 15 d'abril de 2010, sobre una resolució del conseller de Política Territorial i Obres Públiques referent al Pla director urbanístic del Pla de l'Estany. DOGC núm. 5613 de 22 d'abril de 2010.

ACORD GOV/77/2010, de 20 d'abril, pel qual s'aprova definitivament el Pla territorial metropolità de Barcelona. DOGC núm. 5627 de 12 de maig de 2010.

DECRET 62/2010, de 18 de maig, pel qual s'aprova el Pla cartogràfic de Catalunya. DOGC núm. 5634 de 21 de maig de 2010.

LLEI 15/2010, del 28 de maig, de declaració del Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter, de dues reserves naturals parcials i d'una reserva natural integral. DOGC núm. 5642 de 3 de juny de 2010

País Valencià

ORDRE 10/2010, 20 de maig, de la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge, per la qual s'aprova el Pla d'Ús Públic del Parc Natural de la Serra Calderona. DOCV núm. 6278 de 31 de maig de 2010.

(Continua)

ORDRE 11/2010, de 26 de maig, de la Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge, per la qual es declaren 11 microreserves de flora a la província d'Alacant. DOCV núm. 6286 de 10 de juny de 2010. ■

Agenda

Sessions científiques

Divendres 2 de juliol de 2010, a les 8 del vespre, a la Sala d'Actes del Museu Comarcal del Montsià, Amposta. ***Mol·luscs invasors i canvis radicals als ecosistemes aquàtics***, a càrrec de CRISTIAN RUIZ ALTABA, biòleg, professor associat de la Universitat de les Illes Balears.

Cursos naturalistes

3 i 4 de juliol de 2010. Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici. ***Pautes i eines per comprendre i interpretar el paisatge actual pirinenc, (re)modelat durant els darrers mil·lenis***, a càrrec de JOAN MANUEL SORIANO, coordinador del GRAMP (Grup de Recerca en Àrees de Muntanya i Paisatge) i membres del grup.

Informació i preinscripció: Casa del Parc Nacional de Boí. Carrer de les Graieres, 2 25528 Boí. De dilluns a divendres, de 9 a 13 h i de 15.30 a 18.45 h. Demaneu per Josep Maria Rispa. Tel.: 973 696 189; fax: 973 696 154. A/e: jrispa@gencat.cat.

Delegació del Bages

Sortides naturalistes guiades. Programa per al curs 2009-2010

3 de juliol de 2010 (de 6.30 a 21.00 h). ***La vall d'Incles i els estanys de Juclar*** (Andorra).

Cal inscriure-s'hi enviant un correu electrònic a ichnbages@infonegocio.com, o bé trucant a la Secretaria de la ICHN, al telèfon 933 248 582.

Amb el suport de

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

fundada el 1899

ICHN
Institut Català
d'Història Natural

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN
C. del Carme, 47
08001 Barcelona
Tel. 933 248 582
Fax 932 701 180
A/e: ichn@iec.cat
A/l: <http://ichn.iec.cat>

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B.39829-1995

Han col·laborat en la redacció d'aquest NOTÍCIES:

Silvia Abril, Jordi Badia, Emili Bassols, Rafael Carbonell, Guillem Chacón, Roger Eritja, Josep Germain, Marta Goula, Pere Luque, Josep Maria Mallarach, Albert Masó, Antoni Monleón, Xavier Oliver, Clara Racionero i Florenci Vallès.